

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **L. B.**, zastoupena Mgr. Tomášem Machurkem, advokátem se sídlem Jakubská 121/1, Brno, proti žalovanému: **Finanční arbitr**, se sídlem Legerova 1581/69, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2019, č. j. 3 A 208/2018 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobkyně, Mgr. Tomáše Machurka, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně se žalobou na ochranu proti nečinnosti dle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“) domáhala, aby Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) uložil žalovanému povinnost vydat nález ve věci vedené pod sp. zn. FA/SR/ZP/767/2017. Dne 20. 5. 2019 žalobkyně doručila městskému soudu podání nazvané zpětvzetí žaloby. Ve zpětvzetí uvedla, že žalovaný po obdržení žaloby vydal dne 28. 1. 2019 požadovaný nález. Žalobkyně proto bere žalobu zpět a navrhuje, aby jí soud přiznal náhradu nákladů řízení.

[2] Shora označeným usnesením městského soudu bylo řízení o žalobě zastaveno (výrok I), žalobkyni byl vrácen soudní poplatek ve výši 1 000 Kč (výrok II) a dále bylo rozhodnuto o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III). V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že poněvadž projev vůle žalobkyně, jímž jednoznačně došlo ke zpětvzetí žaloby v plném rozsahu, nevzbuzuje pochybnosti, soud pod výrokem I tohoto usnesení v souladu s citovaným ustanovením řízení vůči žalovanému zastavil. K výroku III pak městský soud uvedl, že ze spisového materiálu vyplývá, že žalovaný ke dni podání žaloby nečinným nebyl. Žalobkyně nevyčkala zákonné 90denní lhůty dle § 15 odst. 1 zákona č. 29/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění

pozdějších předpisů, a podala tedy žalobu předčasně. Proto jí nebylo možno náhradu nákladů řízení přiznat.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla usnesení městského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Předně namítala, že městský soud měl žalobu výrokem I odmítnout, a nikoliv řízení zastavit. Obsáhle pak brojila proti výroku III, kterým jí městský soud nepřiznal náhradu nákladů řízení. Je zejména přesvědčena, že žalobu na ochranu proti nečinnosti nepodala předčasně. Městský soud nesprávně posoudil lhůtu, ve které byl žalovaný povinen vydat rozhodnutí. Dodala, že je oprávněna podat kasační stížnost, neboť napadá jak výrok I, tak výrok III usnesení. Podle stěžovatelky by kasační stížnost byla přípustná také jen do výroku III o nákladech řízení. V opačném případě by se jednalo o odepření ústavního práva na spravedlivý proces. Navrhla zrušení kasační stížnosti napadeného usnesení a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Kasační stížnost není přípustná.

[5] Obdobnou kasační stížností jiného stěžovatele (který byl zastupován stejným právním zástupcem) brojící rovněž proti usnesení městského soudu o zastavení řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného z důvodu zpětvzetí správní žaloby, resp. o nepřiznání náhrady nákladů řízení, se již Nejvyšší správní soud zabýval. Nedávným usnesením ze dne 19. 5. 2020, č. j. 10 Afs 238/2019 - 24, kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) a § 120 s. ř. s., neboť shledal, že stěžovatel je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti.

[6] V odůvodnění zejména uvedl, že Nejvyšší správní soud „odmítá kasační stížnosti, které míří proti výroku o zastavení řízení a domáhají se odmítnutí žaloby. I když jsou totiž splněny podmínky objektivní přípustnosti kasační stížnosti, nejsou stížnosti přípustné subjektivně: stěžovatel se jimi nedomáhá meritorního výroku soudu o žalobě, nýbrž jen jiného procesního výroku. Jediná újma, která měla být stěžovateli způsobena, byla spojena se zásahem do majetkové sféry v důsledku výroku o náhradě nákladů řízení. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o zastavení řízení. Placení nákladů řízení totiž stojí vedle hlavního předmětu řízení. Je jen jeho odvozeným důsledkem. Tyto výroky zákon vylučuje ze samostatného přezkumu (viz § 104 odst. 2 s. ř. s.). Proto NSS podobné kasační stížnosti odmítá jako podané osobou zjevně neoprávněnou podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (viz již usnesení ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Ans 17/2012-33). Tato rozhodovací praxe byla před časem zpochybněna a předložena k posouzení rozšířenému senátu NSS. Rozšířený senát rozhodl usnesením ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018-52, kterým potvrdil koncepci subjektivní nepřípustnosti, zaujatou poprvé v usnesení 1 Ans 17/2012. Rozšířený senát sice řešil kasační stížnost žalovaného, který se domáhal jiného procesního výroku především proto, aby nemusel žalobci hradit náklady řízení. Není však pochyb o tom, že obdobně třeba přistupovat také k případům kasačních stížností podaných žalobci (viz již usnesení ze dne 19. 11. 2013, č. j. 1 Ans 16/2013-46). Rozšířený senát v usnesení ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007-64, č. 2116/2010 Sb. NSS, bod 31, shledal přípustnou kasační námitku proti výroku rozhodnutí krajského soudu o náhradě nákladů řízení, podanou souběžně s alespoň jednou kasační námitkou směřující proti rozhodnutí v meritu věci. Přípustnost napadení výroku o nákladech řízení však podmínil přípustností alespoň jedné meritorní námitky. Taková

pokračování

námítka v této věci nebyla vznesena. Stěžovatel sice formálně vyjadřuje nesouhlas i s výrokem o zastavení řízení. Veškeré důsledky, které napadenému usnesení přičítá, však pramení výhradně z výroku, jímž mu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení. Výrok, jímž bylo zastaveno řízení o žalobě, nemohl stěžovateli z povahy věci způsobit újmu. Tento výrok je totiž jen důsledkem jím učiněného procesního úkonu - zpětvzetí žaloby na ochranu proti nečinnosti. Stěžovatel svou kasační stížností nechce dosáhnout toho, aby soud v řízení pokračoval a žalobu meritorně projednal. Nezpochybňuje správnost postupu soudu, který žalobu věcně neprojednal. Stěžovatel zjevně spatřuje újmu toliko ve výroku o nákladech řízení. S ohledem na nepřipustnost kasační stížnosti proti výroku o nákladech řízení (§ 104 odst. 2 s. ř. s.) se snaží tuto zákonnou výlukou obejít tím, že formálně napadá též výrok o zastavení řízení. S ohledem na vše shora uvedené je však evidentní, že tento postup je jen snahou o obcházení § 104 odst. 2 s. ř. s. Část kasační stížnosti formálně brojící proti výroku o zastavení řízení totiž působí dojem nutného přívazku, o který stěžovateli ve skutečnosti vůbec nejde a jehož jediným účelem je založit přípustnost kasační stížnosti proti výroku o náhradě nákladů řízení. Takový akcesorický výrok nelze napadnout samostatnou kasační stížností (viz jasná zákonná díkce v § 104 odst. 2 s. ř. s.).“

[7] S ohledem na skutkovou a právní podobnost obou věcí a v zájmu zachování jednotnosti judikatury (§ 12 s. ř. s.) nyní rozhodujícím senátu nezbylo než z uvedeného usnesení vyjít i v této věci.

[8] Kasační stížností stěžovatelka brojí proti usnesení městského soudu, kterým bylo na základě jejího zpětvzetí zastaveno řízení o žalobě proti nečinnosti (výrok I) a dále bylo rozhodnuto o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).

[9] Jak však uvádí shora uvedené usnesení Nejvyššího správního soudu, takovou kasační stížnost nelze připustit k věcnému přezkumu, ale je třeba ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Z povahy věci se jí totiž stěžovatelka nedomáhá meritorního výroku soudu o žalobě, ale pouze jiného procesního výroku. Jediná újma, která může být stěžovatelce způsobena, je spojena se zásahem do majetkové sféry v důsledku výroku o náhradě nákladů řízení. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o zastavení řízení. Placení nákladů řízení totiž stojí vedle hlavního předmětu řízení, přičemž napadení výroku o nákladech řízení zákon vylučuje ze samostatného přezkumu (viz § 104 odst. 2 s. ř. s.). Proto Nejvyšší správní soud podobné kasační stížnosti věcně neprojednává, ale odmítá (viz usnesení ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Ans 17/2012 - 33 a ze dne 19. 5. 2020, č. j. 10 Afs 238/2019 - 24). Podpůrně lze poukázat i na další judikaturu, např. na usnesení ze dne 29. 5. 2015, č. j. 5 As 84/2015 - 42, ze dne 29. 1. 2015, č. j. 7 As 175/2014 - 17, ze dne 9. 1. 2014, č. j. 7 Ans 13/2013 - 72, ze dne 22. 1. 2014, č. j. 1 Ans 17/2013 - 40, ze dne 11. 5. 2011, č. j. 1 Ans 4/2011 - 51, ze dne 16. 1. 2013, č. j. 1 As 173/2012 - 41, atp. Dále lze zmínit usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018 - 52, který přípustnost napadení výroku o nákladech řízení podmínil přípustností alespoň jedné meritorní námítky. Taková námítka však v nyní posuzované věci vznesena nebyla. Stěžovatelka sice formálně vyjadřuje nesouhlas i s výrokem o zastavení řízení, veškeré důsledky, které napadenému usnesení přičítá, však vznikají výhradně z výroku, jímž jí soud nepřiznal náhradu nákladů řízení. Jinými slovy, podstata jejich kasačních námitek, resp. jádro kasační stížnosti směřuje výlučně proti výroku usnesení městského soudu o náhradě nákladů řízení. Výrok, jímž

bylo zastaveno řízení o žalobě, pak nemohl stěžovatelce z povahy věci způsobit újmu. Tento výrok je totiž jen důsledkem jejího zpětvzetí žaloby. Soudní ochranu pak nelze poskytnout postupu, ve kterém se stěžovatelka snaží obejít zákonnou nepřípustnost kasační stížnosti proti výroku o nákladech řízení (§ 104 odst. 2 s. ř. s.) souběžným formálním napadáním výroku o zastavení řízení (podrobněji k uvedeným závěrům srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2020, č. j. 10 Afs 238/2019 - 24).

[10] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) a § 120 s. ř. s., aniž se zabýval samotnými kasačními body.

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Podle § 10 odst. 3 in fine zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, pak soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2020

Foltas

JUDr. Tomáš

předseda senátu